

Jaarplan 2022 Rijks Innovatie Community

Eindversie, 24 januari 2022¹

1. Inleiding, ambitie en visie

Ambitie RIC: bijdragen aan de kennis- en innovatiepositie van de overheid

In 2020 heeft de RIC een propositie² ontwikkeld met vijf bijbehorende kernwaarden. Voor 2022 en de jaren daarna heeft de programmaraad de propositie scherper en als volgt geformuleerd:

‘We brengen mensen met interesse in technologie en innovatie binnen de Rijksoverheid samen tot community en stimuleren hun kennisuitwisseling en samenwerking. Zo ontstaan synergie, energie, collectieve denkkraft en collectieve handelingsmogelijkheden. Dit helpt de overheid om bestaande innovatieve mogelijkheden beter te benutten, adequaat en tijdig te reageren op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, haar dienstverlening te optimaliseren en haar publieke taken beter uit te voeren’.

Toelichting

De overheid richt haar geld en capaciteit nog altijd grotendeels op de reguliere werkzaamheden. Onvoldoende aandacht gaat uit naar de technologische ontwikkelingen en innovaties die een belangrijke invloed kunnen hebben op het effectief uitvoeren van haar publieke taken. Ook is het delen van kennis over innovatie tussen de verschillende rijksorganisaties onvoldoende georganiseerd.³

RIC heeft tot doel hierin verbetering te brengen. Niet door eigen beleidskeuzes en innovaties te initiëren, of een regierol in te nemen, maar door van onderop te werken aan betere kennisdeling en aan community vorming. De gedachte is dat deze betere verbindingen, community vorming en meer kennisdeling zich indirect zullen vertalen in meer afstemming rond innovatietrajecten en meer gezamenlijke innovatieve initiatieven.

De vijf kernwaarden van RIC zijn:

- *Gemeenschappelijk*: RIC is een community, opgericht voor en door de leden met als doel het stimuleren van kennisuitwisseling en samenwerking rond innovatie in de Rijksoverheid;
- *Betrokken*: RIC is de interdepartementale innovatie community waarbij deelname op vrijwillige basis is, en de bijdrage van leden gekenmerkt wordt door een hoog commitment
- *Versterkend*: RIC leden zijn onderdeel van een rijksbreed netwerk waardoor zij elkaar kunnen helpen om tot betere resultaten te komen.
- *Faciliterend*: RIC is een neutraal platform waar kennis over technologie en innovatie gedeeld kan worden en heeft een faciliterende rol gericht op innovatie stimulering.

¹ Opgesteld door het RIC bureau i.s.m. de programmaraad

² Een propositie geeft aan welke waarde een organisatie wil leveren

³ AWTI (2021). Rijk aan kennis. <https://www.awti.nl/documenten/adviezen/2021/02/17/advies-rijk-aan-kennis>

- *Verbindend*: RIC legt de verbinding tussen mensen en tussen verschillende onderdelen van Rijksoverheid.

We streven naar een ideaal...

We – de leden van de programmaraad, de werkgroepen, het RIC-team en de andere leden van de community- werken verder aan onze lange termijn ideaal: een community dat als een ‘perpetuum mobile’ functioneert. Wij brengen de slinger in beweging en daarna stopt deze idealiter niet meer. De activiteiten en de energie gaan door, ook al zou er géén community manager zijn, zelfs als er géén steun is van het RIC-team. De bezieling komt van binnen uit, de leden zijn uit zichzelf actief op gebieden en in trajecten die bijdragen aan het innovatief vermogen van de overheid. Omdat zijzelf en ‘hun’ ministeries de waarde van de activiteiten en trajecten van het RIC inzien en omdat zij de resultaten en effecten ervan ondervinden.

Maar houden rekening met de realiteit

RIC heeft grootse ambities en als community veel energie. Het RIC bureau, de leden van programmaraadleden en de bredere RIC community werken enthousiast en actief aan de realisatie van de propositie. De realiteit is echter dat RIC beschikt over een kleine bekostiging & capaciteit. Steeds moet RIC daarom kiezen wat wel en niet haalbaar is.

Totstandkoming van dit jaarplan

Een conceptversie van dit plan is opgesteld door het programmabureau; deze is besproken in de programmaraad van 28 oktober; een tweede versie in de programmaraad van 7 december en in de vergadering van 20 januari 2022 is de tekst vastgesteld (na doorvoering van enkele kleine wijzigingen⁴).

2. Activiteiten in 2022

Dit jaar werken we aan een reeks van activiteiten die we hieronder toelichten:

- opbouw en professionalisering van de RIC organisatie (2.1);
- opbouw van een digitaal samenwerkingsplatform voor de community (2.2)
- thematisch werkwijze in de programmaraad (2.3)
- samenwerken in RIC werkgroepen (2.4)
- RIC-events voorzetten en uitbreiden; INNOvember 2022 (2.5)

2.1 Opbouwen en professionaliseren van de RIC organisatie

In 2022 bouwen we de Rijks Innovatie Community verder op en uit. De programmaraad geeft nadere invulling aan thematisch werken; en neemt besluiten over de RIC-planning, begroting en activiteiten. De RIC-werkgroepen werken rond inhoudelijke thema’s samen. Het RIC-programmabureau (‘RIC team’) staat de programmaraad en de community bij en weet hen te activeren, enthousiasmeren en faciliteren in de uitvoering van hun ambities.

Programmaraad- rol en activiteiten in 2022

De programmaraad bepaalt en bewaakt de RIC ambities en de realisatie van het jaarplan. Programmaraadleden hebben daarnaast een participerende en aanjagende rol. Ze zijn bereid het RIC te steunen door mee te zoeken naar mogelijkheden voor personele inzet en door de bereidheid menskracht uit te lenen aan het RIC als mogelijk. Ook zijn ze verantwoordelijk voor het inregelen van

⁴ Zie de notulen van de programmaraadvergadering van 20 januari 2022

de afgesproken jaarlijkse financiële bijdrage aan het RIC, en de (financiële) bijdrage aan afgesproken activiteiten zoals INNOvember.

Activiteiten 2022

- Programmaraad door ontwikkelen tot verbindend gremium dat snel kan schakelen en het draagvlak en mandaat heeft om namens de ministeries te besluiten.
- Een werkwijze ontwikkelen waarbij we met kleine coalities/stuurgroepen binnen de programmaraad werken aan specifieke doelen en portfolio management. Het is niet nodig dat alle departementen met elke activiteit en traject meedoen, gezien verschillen in individuele verantwoordelijkheden.
- Met de programmaraad nadere afspraken maken over de duur van de RIC- financiering en de werkwijze rond projectmatige financiering (zoals INNOvember);
- Thematisch kennisuitwisseling en samenwerken initiëren op enkele specifieke inhoudelijke thema's (zie verder paragraaf 3).⁵

Programmabureau (RIC team)- rol en activiteiten

Het RIC team (programmabureau) bestaat uit drie tot vier professionals die de RIC-leden en werkgroepen helpen invulling te geven aan de plannen en de programmaraad bijstaan. De backoffice van het RIC is ondergebracht bij de UBR.

Activiteiten 2022:

- Het team weer opbouwen en professionaliseren, inclusief de bijbehorende communicatie en een ondersteunend digitaal platform.
- Een heldere P&C cyclus afspreken (o.a. rond innen afgesproken financiële bijdrages) plus voortdurende aandacht voor de uitvoering hiervan;
- Verdere verheldering taakverdeling RIC – UBR, zowel als het gaat om de ondersteuning op bedrijfsvoering gebied, als daar waar het gaat om de rol van de Algemeen Directeur UBR als rapporteur rijksbrede innovatie richting SGO.
- Een voor het bureau toegankelijke digitaal RIC archief, als organisatiegeheugen.

Communicatie activiteiten RIC in 2022

- Tweewekelijkse nieuwsbrief vanuit het nieuwe online community platform
- Agenda & 'events' van RIC en andere partijen publiceren op /via community platform
- Update website rijksinnovatiecommunity.nl inclusief verwijzingen naar:
 - Innovatie organisaties bij de Rijksoverheid;
 - RIC Events;
 - Kennis over het begrip innovatie (soorten innovatie); innovatie theorieën
 - Innovatie tools en methodieken;
 - Bureau medewerkers & programmaraadsleden
 - Verwijzingen naar relevante websites en naar community platform.

2.2 Een samenwerkingsplatform voor de RIC community

We werken in 2022 aan een digitaal platform voor onze community (winkwaves). dat we in het eerste kwartaal willen lanceren. Hier kunnen leden elkaar opsporen rond eigen kennis- en

⁵ Zie derde voortgangsrapportage aan SGO, juli 2021

innovatievragen, onafhankelijk van tijd en plaats, op een moment dat het ze zelf uitkomt. En hiervandaan kunnen ze (ook fysieke) samenwerking vormgeven. Dit platform is nadrukkelijk niet bedoeld als vervanger voor onze website of als compleet kennisbank. Het is een plek waaraan RIC-leden zelf, bottom-up, inhoudelijke invulling geven door het inrichten van eigen 'groepen'. RIC-leden kunnen gasten van buiten de overheid uitnodigen deel te nemen aan een bepaalde groep (die zij zelf hebben opgezet). Nevendoel: er ontstaat meer overzicht van interdepartementale Rijksprogrammas en –trajecten rond innovatie.

Activiteiten:

- Najaar 2021- februari 2022: We beginnen klein- op advies van de platformbouwers- in een projectteam vanuit drie groepen RIC-leden (werkgroep technologie verkenningen, werkgroep sociale innovatie en programma I-partnerschap) en de platformeigenaren (winkwaves). We vullen en ontwerpen een homepage, een site structuur voor techfocus deel van het platform en enkele inhoudelijke groepen. De content van de website techfocus.nl gaat in deze periode ook over naar het platform.
- Launch platform in gepland voor maart 2022. Vanaf dan is het toegankelijk voor (oude en nieuwe) leden van de RIC-community. We vragen rijksbreed aandacht voor de launch (met inzet van communicatie adviseurs, ook vanuit I-partnerschap) .
- Vanaf maart bouwen de leden samen met de community manager het platform verder op en uit. De community manager werkt ook aan uitbreiding van de digitale RIC community met managers van andere Rijksprogramma's en –trajecten die raken aan innovatie. Ambitie op langere termijn: het RIC als overkoepelend platform/ thuisplek voor steeds meer van deze communities.
- Dagelijks aansturing van dit platform (deelnemers activeren, successen zichtbaar maken, hulp bij gebruik platform) ook door community manager. Juistheid content is gezamenlijke verantwoordelijkheid van RIC-leden zelf. Immers allemaal werkzaam als ambtenaar bij het Rijk- allen dus gehouden aan integriteitscodes etc.
- Relaties en samenwerking opbouwen tussen de RIC-community en andere communities en organisaties (kennisinstellingen). Met als doel: effectievere kennisoverdracht van externe experts naar het Rijk.

2.3 Themagericht werken met de programmaraad

Drie onderwerpen plenaire bespreken

In drie plenaire inhoudelijk sessies in de loop van 2022 verkent de programmaraad steeds één innovatief thema en gaat na of het mogelijk is op dit terrein om met elkaar tot nadere afspraken te komen over samenwerking. Steeds is één lid van de programmaraad trekker van de bijeenkomst. We betrekken ook externe experts bij de bijeenkomsten. De drie onderwerpen die de programmaraad kiest weerspiegelen hun ambitie om aan interdepartementale verbindingen te werken op innovatie in brede zin, dus technologische én sociale innovatie.

De drie onderwerpen voor 2022:

1. **Sociale innovatie en overheid** in de betekenis van 'vernieuwing in arbeidsorganisatie en arbeidsrelaties van de overheid'. In samenwerking met RIC-werkgroep sociale innovatie. Subthema: innovatief leiderschap: Hoe kunnen we door (persoonlijk) leiderschap het innovatievermogen van organisaties verhogen en welke skills zijn daarbij nodig?

2. **Burgerperspectief** (& sociale innovatie in de zin van 'innovatief maatschappelijk initiatief'). Hoe zet je maatschappelijke initiatief goed in voor overheidstaken? Hoe betrek je, andersom, burgers bij overheidsinnovatie? Kortom: Hoe kun je als overheid samen met de maatschappij innoveren
3. **Nader te bepalen technologische onderwerp.** Op het gebied van technologie en digitalisering zijn diverse gremia en programma's actief binnen het Rijk. De programmaraad zoekt gedurende het jaar naar een onderwerp waarop nog te weinig consortium vorming is, waar RIC toegevoegde waarde kan hebben.

Nadere uitwerking thema randvoorwaarden voor innovatie

In een brainstormsessie met de RIC programmaraadleden zijn enkele thema's gedefinieerd als kansrijke onderwerpen om zich als RIC op te richten. Een van die thema's is randvoorwaarden voor innovatie. De programmaraadleden vanuit EZK en DEF hebben zich aangeboden om dit thema verder uit te werken.

Aanleiding en doel

Een groot deel van de innovaties binnen de Rijksoverheid komen niet tot implementatie in de organisatie. Waardoor we kansen missen als Rijksoverheid. De aanwezigheid van bepaalde randvoorwaarden vergroot de kans op een succesvolle implementatie van de innovatie. Deze randvoorwaarden liggen op allerlei vlakken, zoals middelen, compliance, cultuur, aansturing, proces, leiderschap, mogelijkheden marktpartijen, e.a.. Ze bestaan grotendeels binnen de rijksorganisatie, maar kunnen ook bij de markt liggen of hebben raakvlakken met marktpartijen. Het gezamenlijk in kaart brengen van deze randvoorwaarden ondersteunt de kennisuitwisseling over best practices, wat een van de doelen van het RIC is.

Aanpak

1. *Formeren* themagroep door aan programmaraadleden te vragen mensen aan te dragen die in hun beleving kunnen bijdragen aan dit thema. EZK en DEF trekken deze groep.
2. *Gezamenlijk referentiekader creëren*, door het ontwikkelen van een raamwerk om over randvoorwaarden te spreken. Dit doen we aan de hand van de verschillende modellen die al bestaan, zoals de innovation maturity scan (UBR) en de innovatie motor (DEF). Dit leidt tot een overzicht van het randvoorwaarden landschap, wat ook gebruikt kan worden om andere RIC thema's en werkgroepen te positioneren.
3. *Verdere verdieping*. Nieuwe kansen identificeren en oppakken op specifieke randvoorwaarden, in samenwerking met partijen om ons heen.
4. *Afronding*. Tijdens Innovember 2022 wordt het ontwikkelde randvoorwaarden landschap gebruikt als 'spoorboekje' voor een aantal workshops rondom specifieke randvoorwaarden waarvoor best practices zijn verzameld of nieuwe oplossingen zijn ontwikkeld.

2.4 Samenwerken in RIC werkgroepen voorzetten

Een RIC werkgroep is een tijdelijke interdepartementale samengestelde groep rijksmedewerkers (met expertise en executiekracht) dat zich organiseert voor een nadere verkenning, uitwerking, realisatie en/of ondersteuning van de implementatie van een bepaalde groep technologieën en/of innovaties. Initiatief voor de opstart ligt bij leden van de RIC community, besluitvorming vindt plaats

in de programmaraad.⁶ In de RIC werkgroepen werken leden van de RIC community gericht aan kennisuitwisseling en de opbouw van samenwerken rond bepaalde thema's/werkgebieden. De programmaraad wil dit jaar de bestaande werkgroepen versterken en wellicht één of meer nieuwe opbouwen (bv. rond Innovatief leiderschap).

Er zijn nu vier werkgroepen actief; de werkgroep innovatief inkoop heeft zijn opdracht volbracht (zie onder). Elke werkgroep verkeert in een andere fase van opbouw en werkt op basis van een eigen jaarplan (zie onder). De werkgroepen zijn

1. Technologie verkenningen
2. Signaleren & Verkennen
3. Sociale innovatie (in opstartfase, twee verkennende bijeenkomsten geweest)
4. Hybride werken (in opstartfase)

Jaarplan werkgroep technologische verkenningen (WGTV)

In deze werkgroep zijn inmiddels acht ministeres vertegenwoordigd en enkele uitvoeringsorganisaties en dienstverleners (Belastingdienst, politie, DICTU, NFI). Ambitie van de werkgroep: ertoe bijdragen dat de Rijksoverheid structureel aansluit bij technologische ontwikkelingen en tijdig acteert naar aanleiding van deze ontwikkelingen.

De WGTV heeft een techfocus scan ontwikkeld (techfocus.nl) waarvan inmiddels meerdere overheidsorganisaties gebruikt hebben gemaakt. Doel van de scan: in kaart brengen van de mate van technology awareness van de betreffende organisatie.

De WGTV vervult drie rollen en op elke rol heeft de werkgroep voor 2022 doelen geformuleerd:

1. **Volger & duiders.** Organiseren structurele inbreng kennisinstellingen en denktanks voor up-to-date techscan). Doelen 2022: twee tot vier inhoudelijke uitbreidingen van techfocus scan.
3. **Adviseur.** Versterken analysekracht rond nieuwe onderwerpen. Doelen 2022: één tot drie nieuwe signaleren; gezamenlijke verdieping;.
4. **Verbinder.** Inrichten kenniskring rond WGTV. Doelen 2022: Overgang van website techfocus.nl naar online community platform van RIC; betere community management voor actieve communities en vergroten bereik; strategisch advies op inhoud en strategie WGTV

De strategie waarmee de WFTV de ambities wil behalen bestaat uit vier delen: kiezen voor zichtbare resultaat (1); slim gebruik maken van wat er al is (2); vergroten slagkracht (3) en opt-in mogelijkheden voor verdiepingen (4).

Jaarplan werkgroep signaleren en verkennen (WSV)

Deze werkgroep is een inspiratiegroep op het terrein van 'Signaleren & Verkennen' van trends en ontwikkelingen die spelen in de samenleving. De activiteiten gaan over methoden om trends en nieuwe ontwikkelingen die op ministeries en uitvoeringsorganisaties af komen in beeld te krijgen en te agenderen in de organisatie. De werkgroepleden wisselen tijdens de bijeenkomsten concrete ervaringen en suggesties uit over hoe hun organisaties (beter) kunnen anticiperen op ontwikkelingen.

A. Wat wil de werkgroep in 2022 bereiken (doelen)?

- *Continuering inspiratiesessies:*

⁶Voor het opstarten van een nieuwe werkgroep wordt een verzoek met onderbouwing aan de PR voorgelegd ter besluitvorming. Bij iedere werkgroep zal een PR lid aansluiten als sponsor.

We gaan in 2022 door met waar de groep tot nu toe zeer succesvol in is gebleken: elkaar inspireren door interactief ervaringen uit te wisselen.

- *Groei werkgroep met leden van veel verschillende ministeries en uitvoeringsorganisaties:* De groep heeft inmiddels ruime ervaring met een kleine groep deelnemers (gemiddeld ongeveer 7). We gaan in 2022 de groep openstellen voor nieuwe leden. De groep kan, indien daar behoefte aan blijkt te zijn, groeien tot ongeveer 20 leden.

B. Welke activiteiten wil het hiertoe ontplooiën/ welke inspanningen plegen?

- *Tweemaandelijks inspiratiesessies voor werkgroepleden:* De sessies zullen ook in 2022 steeds beginnen met een korte presentatie van een van de leden over toegepaste methoden van 'Signaleren en Verkennen'. Vervolgens gaan de leden met elkaar in gesprek over hun ervaringen, uitdagingen, dilemma's en tips.
- *Eenmalige RIC-sessie voor breed RIC-publiek:* Onder leiding van een stevige moderator met inhoudelijke betrokkenheid kunnen geïnteresseerde leden van de RIC-groep deelnemen aan een interactieve sessie waarin enkele werkgroepleden een korte presentatie geven. Tijdens de sessie zullen we, afhankelijk van het aantal aanmeldingen, uiteen gaan in subgroepen.

C. Welke ondersteuning nodig van de programmaraad en het RIC team?

Advisering en praktische ondersteuning bij organisatie RIC-sessie, waaronder aankondiging in communicatiekanalen van RIC.

[Werkgroep innovatiegericht inkoop: succesvol afgerond en overgedragen](#)

Tot en met 2021 was een RIC-werkgroep innovatiegericht inkoop actief. Deze heeft succesvolle geopereerd en verbindingen gecreëerd tussen inkoopexperts en mensen die innovatief willen leren inkopen. Deze contacten hebben mede geleid tot de komst van een opvolgwerkgroep innovatiegericht inkoop vanuit het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat eind 2021. Hiermee is de initiërende en verbindende taak van de RIC- werkgroep succesvol afgerond; de leden van deze subcommunity van het RIC gaan verder in de nieuwe werkgroep waarbij ze zich in meer diepgang zullen buigen over inkooptechniek en het wegnemen van belemmeringen waardoor innovatiegericht inkoop kan floreren. Wel zal het RIC waar relevant bijeenkomsten organiseren rondom het onderwerp, daarbij gebruik makend van de nieuwe werkgroep.

2.5 RIC-events voorzetten en uitbreiden; INNOvember 2022

- iRIC events voortzetten en uitbreiden⁷- periodieke webinars
- Sessies meer richten op 'how to'. Hoe kun je iets samen aanpakken, een innovatieprobleem te lijf gaan? Met als resultaat afspraken over acties en vervolgstappen. Eventueel ook opmaat voor nieuwe werkgroepen.
- Doorstart fysieke sessies als mogelijk en naar behoefte.
- RIC deelname aan events van anderen; deelname aan joint events;
- Activiteiten gericht op adresseren belemmeringen voor innovatie & bereiken betere randvoorwaarden voor innovatie

⁷ Voorwaarden voor deze events beschreven in jaarplan 2021. Oa: relevant voor meerdere rijksoverheidsorganisaties; balans in inhoud (technisch, sociaal, proces, organisaties); sprekers divers/man & vrouw; voldoen aan basiskwaliteit RIC etc.

- INNOvember 2022. Net zoals INNOvember 2020 maar in andere, minder kostbare, opzet. Programmaraad zet een stuurgroep op om invulling van INNOvember te laten aansluiten op behoefte van departementen. Waar mogelijk gebruik maken van interne voorzieningen. Projectleider aantrekken om INNOvember vorm te geven.
- Merknaam en identiteit breder uitzetten binnen het Rijk (zichtbaarheid en online aanwezigheid vergroten; (animatie video, online brochure/publicatie, visuals zoals backdrop, banners etc.).

3. Begroting RIC 2022⁸

Verwacht budget

Inkomsten (euro's)	
11 keer 30.000 bijdrage ministeries)	330.000
Bijdrage AZ	10.000
Totaal	340.000

Begroting

Personele kosten	Inschatting kosten	FTE	Invulling
Basisteam van vier professionals	337.000 ⁹	4 X 0,77-0,89 fte	Kathleen Torrance, programma manager Eva Doppen, programma secretaris vanaf januari 2022 Vacature community manager hopen we te vervullen per maart 2022. Vacature communicatie adviseur blijkt lastig vervulbaar. Voorlopig is daarom Yvette van Dijk, externe webredacteur /communicatiemedewerker aangetrokken voor twee dagen per week voor 6 tot 12 maanden.
Representatiekosten (teamactiviteiten; cadeaus, eten en drinken)	2.000		
Totaal	339.000		
Materiele kosten			
Bijeenkomsten programmaraad (eten & drinken, cadeau sprekers)	500		

⁸ Zonder INNOvember 2022- begroting daarvan volgt in projectplan

⁹ Uitgaande van gemiddelde kosten voor personeel gegeven inschaling

Winkwaves (licentie, hosting, training)?	15.000		
Website RIC	500		
laptops & telefoons nieuwe medewerkers & reiskosten (aanschaf of overnemen bij detachering)	10.000		
Totaal	26.000		
Grand total	365.000		Begroting opgesteld met tekort